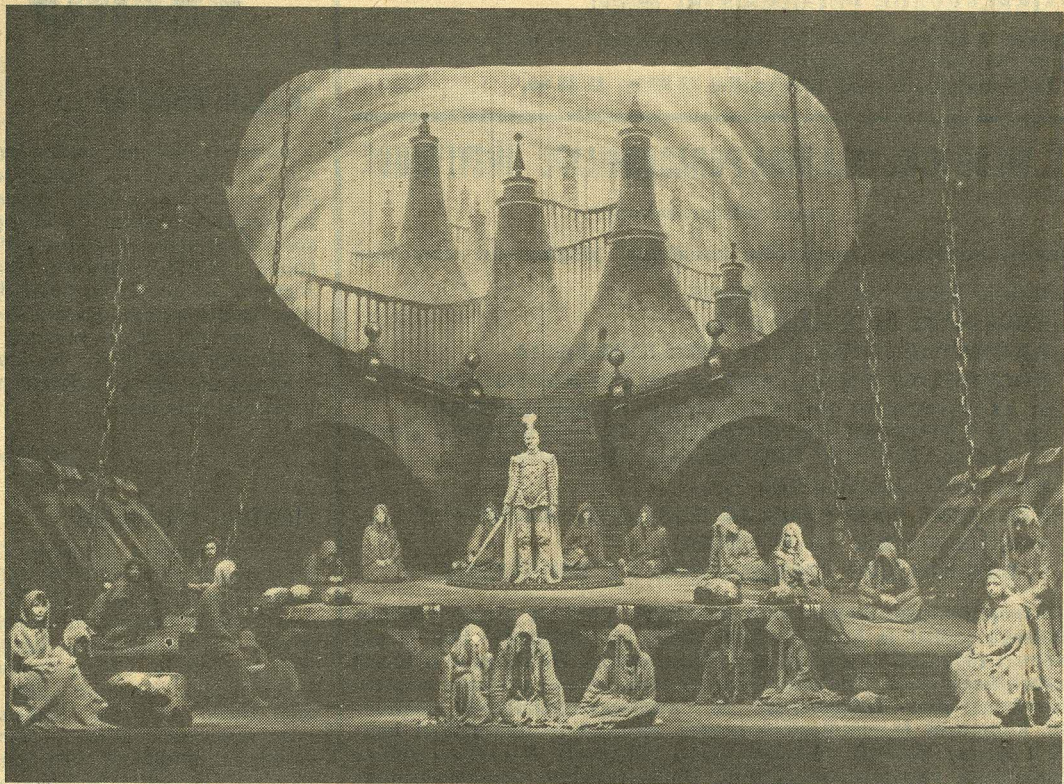

Noorte Maa 24.08.85

Uuslavastusega uude hooaega

Tänavu oktoobris algav on RAT «Estoniale» arvult kaheksakümnes, seega juubelihooaeg. Enne seda aga, 17.—29. septembrini seisavad ees vastutusrikkad külalisesinemised Moskva Suures Teatris. See on «Estonial» juba kaheksas kohtumine pealinna publikuga. Esmene toimus 1950. aastal ning viimane neli aastat tagasi. Kuid ka meie teatrisõpradele peaks «Estonial» olema lähima paari nädala jooksul nii mõndagi pakkuda, 24. augustist — 12. septembrini on teatris eelhooaeg, mille avab G. Fr. Händeli ooperi «Alcina» esietendus. Ooper on võetud kavasse helilooja sünnilinnas Halles tegutseva Händeli ühingu soovitusel ning sellega tähistab «Estonia» helilooja 300. sünniaastapäeva.

Händeli loomepärandis on 42 ooperit. Kui helilooja vokaal-sümfooniline, orkestri- ja kammerlooming kuuluvad praegu kogu muusikapärandi väärtusliku koostisosana meie igapäevasesse ellu, siis ooperitega on olukord raskem. Kuna pärast helilooja surma neid pikka aega ei etendatud, siis kadusid nii esitamistavad kui kuulajaskond. Alles

käesoleva sajandi 20. aastatel algas Händeli ooperite põhjalikum uurimine ning koos sellega ka nende tagasitee ooperilavale. 1952. aastast alates korraldatakse Halles igal aastal rahvusvahelised Händeli-pidustused, mille raames esitatakse ka suundanäitavaid lavastusi helilooja ooperitest.

«Alcina» on Händeli 34. ooper, loodud 1735. Selle esietendus toimus Covent Gardenis vaid kaheksa päeva pärast teose valmist. Libreto autoriks on oletatavasti helilooja ise ning see tugineb Lodovico Ariosto (1474—1533) renessansseepose «Orlando furioso» («Raevunud Orlando») ainetele. Samast allikast lähtuvad veel kaks Händeli ooperit: «Ariodante» (1735) ja «Orlando» (1733). «Alcina» on võluriooper, milles on juttu rüütel Ruggierost, kes on sattunud võlur Alcina kalju-saarele ning jäänud selle pereinaise nõiduse kütkeisse (Kirkemotiiv Odüsseuse eksirännakuilt). Ehkki nii lavaltoimivas kui ka tegelaskujudes on palju n.-ö. fantaasiavaldatavust, koorub esialgu kesksena näiva armuintriligi tagant välja suur ja üldinimlik

idee: tõestada ja väärida oma tegude kaudu õigust olla inimene. «Alcinat» on muusikaliselt peetud tol ajal loodud ooperitest üheks kaunimaks, mis muu hulgas pakub ka hea näite helilooja suurepärasest karakteriloomise oskusest. Pärast Händeli surma etendati «Alcinat» esmakordselt uuesti 1928. aastal Leipzgis ning originalredaktsioonis 1952. a. Halles Händeli-festivalil. Ooperit on edukalt mängitud ka Londonis, Berliinis, Veneetsias, Stokholmis, Dallases ja mujal.

RAT «Estonia» etenduse on lavastanud teatri peanäitejuht, ENSV teeneline kunstitegelane Arne Mikk, muusikaline juht ja dirigent on Paul Mägi ning kunstnik ENSV teeneline kunstitegelane Uno Kärbis. Alcina osas näeme NSVL rahvakunstnikku Margarita Voitest, teistes osades NSVL rahvakunstnikku Anu Kaalu ja Eve Tasat, ENSV teenelist kunstnikku Leili Tammelit ja Tarmo Silda, Marika Bensalut ja Leelo Talvikut, ENSV rahvakunstnikku Teo Maistet ja ENSV teenelist kunstnikku Voldemar Kuslapit, Rostislav Gurjevit ja Ants Kollot jt.

MALLE VÄRK